

ODC & Donatiegesprek

Aandachtspunten

Introductie

Tijdens het eerste gesprek met de arts bied je als ODC ondersteuning aan tijdens het donatiegesprek¹ met de familie. Dit kan op locatie, telefonisch of online. Jouw ondersteuning als ODC kan heel waardevol zijn:

- Als ODC heb je uitgebreide kennis over alle aspecten van het donatieproces en de kwaliteitsstandaard donatie.
- Als ODC ben je op de hoogte van actuele landelijke donatieprocedures. Je kunt daarom heel gerichte informatie geven over de duur en het verloop van het donatieproces.

Dit document beschrijft verschillende opties voor de wijze van ondersteuning bij het donatiegesprek. Je bespreekt samen met de arts wat wenselijk is in een specifieke situatie. Hierbij kun je ook je eigen voorkeur laten meewegen.

Aandachtspunten

Om het donatiegesprek goed te laten verlopen, zijn er aandachtspunten voor de voorbereiding van het gesprek, de timing van het gesprek en de timing van de introductie van de ODC.

Vorbereiding en afstemming rolverdeling

Als de ODC bij het donatiegesprek aanwezig is, is het belangrijk om bij de voorbereiding van het gesprek aandacht te besteden aan de rolverdeling tussen arts en ODC. De arts leidt het gesprek en informeert de familie over de donorregistratie. De ODC kan vragen van familie beantwoorden over het proces, de planning, mogelijkheden voor afscheid nemen, enz.

Timing van het donatiegesprek

Het is belangrijk dat het onderwerp donatie pas ter sprake komt als de familie goed doordrongen is van het slechte nieuws (infauste prognose/overlijden). Als naasten nog hoog in hun emotie zitten, komt informatie over donatie niet goed aan. De NTS raadt daarom aan om het donatiegesprek in principe los van het slechtnieuwsgesprek te voeren. Als de familie zelf over donatie begint, kan dit onderwerp wel in het slechtnieuwsgesprek aan bod komen.

Timing van de introductie van de ODC

Ook is het belangrijk de ODC op het juiste moment te introduceren. Als de familie nog niet toe is aan een gesprek over donatie, kan de introductie van de 'orgaandonatiecoördinator' voor veel emotie zorgen en het gesprek bemoeilijken. Als de functie van de ODC pas gaandeweg het gesprek duidelijk wordt, kan dit door de familie mogelijk ook als negatief ervaren worden. De arts introduceert de ODC daarom pas nadat zij of hij aan de familie heeft verteld het te willen hebben over orgaandonatie. De ODC en arts bespreken samen hoe ze de ODC introduceren.

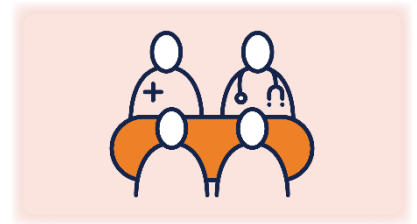
---

¹ Met het donatiegesprek bedoelen we hier: het gesprek waarin de arts de familie informeert over de registratie in het donorregister en vragen, twijfels en zorgen met familie bespreekt.

Voorbeelden

Oproep tijdens slechtnieuwsgesprek

Als de familie orgaandonatie ter sprake brengt, is dit vaak omdat hun naaste heeft aangegeven te willen doneren. Als de familie veel vragen heeft, kan de arts op dit moment de ODC introduceren:

‘Orgaandonatie is inderdaad een onderwerp dat ik graag met u wil bespreken. Ik zou graag mijn collega vragen om hierbij aan te sluiten. Zij/hij is orgaandonatiecoördinator en heeft veel families begeleid bij een orgaandonatie. Zij/hij kan jullie vragen goed beantwoorden. Vindt u het goed als ik haar/hem nu bel/vraag om aan te sluiten?’

Introductie bij aangekondigd donatiegesprek

Als de arts heeft aangekondigd dat zij/hij in gesprek wil over het onderwerp orgaandonatie, is de ODC bij de start van het donatiegesprek aanwezig en kan zij/hij zichzelf voorstellen. De arts kan kort toelichten waarom de ODC aanwezig is:

‘Ik heb mijn collega bij dit gesprek gevraagd, omdat zij/hij als orgaandonatiecoördinator veel families heeft begeleid bij orgaandonatie en dus uw vragen goed kan beantwoorden.’

Oproep tijdens donatiegesprek

Als de familie bij de start van het gesprek nog niet weet dat het onderwerp orgaandonatie besproken wordt, introduceert de arts de ODC pas nadat het onderwerp is aangekondigd:

‘Er is een onderwerp dat ik graag met u wil bespreken: orgaandonatie. Ik wil daarom mijn collega vragen om aan te sluiten bij dit gesprek. Zij/hij is orgaandonatiecoördinator, en begeleidt families bij orgaandonatie. Zij/hij kan uw vragen goed beantwoorden. Vindt u het goed als ik haar/hem er nu bij vraag?’

Verschillende ODC’s hebben aangegeven graag pas ná het bespreken van de registratie bij het gesprek te willen aansluiten. Dit kan er zo uit zien:

‘Ik wil het graag met u hebben over orgaandonatie. Als een patiënt overlijdt, raadpleeg ik als arts het donorregister. Uw <..> staat geregistreerd met ‘geen bezwaar tegen donatie’. Hiermee geeft zij/hij dus toestemming voor donatie. Ik wil dit graag met u bespreken en ik wil dat zo goed mogelijk doen. Daarom wil ik graag mijn collega vragen om aan te sluiten bij dit gesprek. Zij/hij is orgaandonatiecoördinator en begeleidt families bij orgaandonatie. Zij/hij kan uw vragen goed beantwoorden. Vindt u het goed als ik haar/hem er nu bij vraag?’

Extra gesprek na donatiegesprek

De arts kan er ook voor kiezen het donatiegesprek met familie zonder ondersteuning van de ODC te voeren. Als blijkt dat de familie nog vragen heeft waar de arts niet goed op kan antwoorden, kan er een extra gesprek met de familie, arts en ODC worden ingepland.